

project
Productontwikkeling

datum
1 mei 2015

projectnummer
080

referentie
Y0805/Gt

Consultatie wijziging Aanbestedingswet 2012

Het Ministerie van Economische Zaken houdt een consultatie inzake de voorgestelde wijzigingen van de Aanbestedingswet 2012 ter implementatie van de Aanbestedingsrichtlijnen. Hiertoe zijn vijf concrete vragen gesteld. Hieronder volgt de reactie op deze vragen van ir. R.A.W. van Gemert, senior adviseur en partner bij ToornendPartners. Deze reactie wordt in eerste instantie gegeven vanuit het perspectief van een gegadigde of inschrijver.

1 Ingangsdatum verplicht elektronisch aanbesteden

Het Ministerie van Economische Zaken kiest ervoor om geen gebruik te maken van de mogelijkheid om verplicht elektronisch aanbesteden uit te stellen tot uiterlijk 18 oktober 2018.

- **Vraag:** Kunt u aangeven of u problemen voorziet bij het invoeren van de verplichting tot volledig elektronisch aanbesteden per de datum van inwerkingtreding (18 april 2016) van de gewijzigde aanbestedingswet.
Reactie: Als gegadigde voorzie ik geen problemen bij de invoering per 18 april 2016.
- **Vraag:** Zo ja, welke problemen voorziet u en wat zou er tijdens het uitstel van de verplichting gedaan moeten worden om die problemen te voorkomen dan wel substantieel te verminderen?
Reactie: niet van toepassing.
- **Vraag:** Hoe lang zou het uitstel naar uw mening moeten duren (maximaal 30 maanden)?
Reactie: niet van toepassing.

2 De verkorting van de termijnen

Het ministerie van Economische Zaken kiest ervoor om de in de aanbestedingsrichtlijnen opgenomen verkorting van de minimumtermijn voor het doen van inschrijvingen te implementeren.

- **Vraag:** Kunt u zich vinden in het overnemen van de verkorte minimumtermijnen in het conceptwetsvoorstel? Waarom wel/niet?
Reactie: In het algemeen kan ik me vinden in het verkorten van de minimumtermijnen. Een vaak gehoorde en begrijpelijke klacht van aanbestedende diensten is dat aanbestedingsprocedures een te lange doorlooptijd hebben. De te hanteren termijnen moeten nadrukkelijk proportioneel zijn. In de praktijk kan het nodig zijn om een schouw, een aanwijzing ter plaatse of een extra ronde voor vragen of verduidelijking op te nemen in de aanbestedingsprocedure. Dergelijke stappen passen niet de verkorte termijnen. Bij het verkorten van de minimumtermijnen moeten er mijns inziens ook maximumtermijnen worden voorgeschreven voor de beoordelingsperiode.

Aanbestedende diensten geven in de regel nooit toe aan verzoeken van inschrijvers om de procedure te verlengen terwijl aanbestedende diensten de beoordelingstermijn zelf erg ruim nemen. Het komt bovendien regelmatig voor dat de aanbestedende dienst de beoordelingsperiode na aanmelding of inschrijving verlengt. De beoordelingstermijn zou niet langer mogen zijn dan aanmeldtermijn of de inschrijfstermijn.

3 Rechtstreekse betaling van onderaannemers

Het Ministerie van Economische Zaken kiest ervoor om de in de aanbestedingsrichtlijnen opgenomen mogelijk(heid) om rechtstreekse betaling van onderaannemers door aanbestedende diensten niet te implementeren.

- **Vraag:** Kunt u zich erin vinden dat rechtstreekse betaling van onderaannemers niet wordt overgenomen in het conceptwetsvoorstel?
Reactie: Ja, daar kan ik me in vinden. (Is het overigens niet beter om te spreken over *rechtstreekse betaling aan onderaannemers*?)

4 Voorbehouden opdrachten

Het Ministerie van Economische Zaken kiest ervoor om de mogelijkheid om opdrachten voor te behouden aan sociale werkplaatsen en aan ondernemers die de maatschappelijke en professionele integratie van gehandicapten of kansarmen tot hoofddoel hebben, of de uitvoering ervan voor te behouden in het kader van programma's voor beschermde arbeid, mits ten minste 30% van de werknemers van deze werkplaatsen, ondernemingen of programma's gehandicapte of kansarme werknemers zijn, over te nemen in het conceptwetsvoorstel.

- **Vraag:** Wat vindt u van het overnemen van de van de uitbreiding die de aanbestedingsrichtlijnen bieden om opdrachten voor te behouden?
Reactie: Het is op zich prima om te stimuleren dat op de arbeidsmarkt achtergestelde personen kansen krijgen. De principiële vraag is waarom dit via de Aanbestedingswet wordt gestimuleerd.
- **Vraag:** Welke mogelijke kansen of problemen biedt het voorgestelde artikel volgens u?
Reactie: De bestaande mogelijkheden hebben geleid tot heel divers lokaal en algemeen opgesteld beleid op het gebied van social return on investment. Aanbestedende diensten passen dit beleid nu doorgaans ongenueanceerd toe zonder vooraf te bezien in hoeverre dit voor de betreffende opdracht mogelijk is. Het beleid voorziet veelal niet in een evaluatie van de uitvoering en de resultaten. Het uitbreiden van de mogelijkheden in de Aanbestedingswet zou gepaard moeten gaan met een van rijkswege opgelegd uniform kader waarin een duidelijke koppeling wordt gelegd naar het proportionaliteitsbeginsel en waarin het aanpasbaar maken van de regels naar het soort opdracht is opgenomen.
Een gevaar bij de uitbreiding van de mogelijkheden is dat de directies van sociale werkplaatsen en van ondernemingen die mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben, deze mensen niet meer beschouwen als werknemer maar als omzetmiddel waardoor over de rug van dergelijke mensen veel geld wordt verdiend.

5 Voorbehouden opdrachten voor specifieke diensten

Het Ministerie van Economische Zaken kiest er vooralsnog voor om geen gebruik te maken van de keuzemogelijkheid om opdrachten voor specifieke diensten op het gebied van gezondheid, sociale

en culturele diensten voor te behouden aan bepaalde organisaties. In het wetsvoorstel is in dit verband dan ook geen artikel opgenomen.

- **Vraag:** Kunt u zich vinden in de keuze van het Ministerie van Economische Zaken om de mogelijkheid die de artikelen 77 van richtlijn 2014/24/EU en 94 van richtlijn 2014/25/EU biedt niet over te nemen in het conceptwetsvoorstel? Waarom wel/niet?

Reactie: Ik kan me geen overheidsopdrachten bedenken waarin dit voorbehoud zou kunnen worden toegepast. Een wet wordt er niet duidelijker op wanneer er zoveel voorbehouden of uitzonderingen zijn. De vraag die dan opkomt is waarom juist voor die doelgroepen een voorbehoud wordt gemaakt en waarom voor een andere doelgroep niet.